

ті. Крім найбільш вразливих країн Африки та регіонів, що постраждали від природних катаклізмів, голод може виникнути в охопленій війною Сирії [3]. Зауважимо, що починаючи з 2008 р. уряд США приділяє особливу увагу реалізації міжнародної програми із забезпечення продовольчої безпеки у світі.

Таким чином, розвиток аграрної сфери, застосування природоохоронних технологій, широке залучення державних та недержавних інституційних механізмів до впровадження у зазначених сферах дадуть можливість у подальшому не тільки уникнути системних глобальних криз в Україні, а й реалізувати свій потенціал для гармонізації міжнародних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bank of America підготував звіт про 10 ключових ризиків для економік розвиваючихся ринків на 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.aforex.ru/profiles/blogs/10-2014>.
2. Економіка-2014: 30 глобальних ризиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agravery.com/3936>.
3. Шафранський А. Основні світові ризики 2014 року [Електронний ресурс] / А. Шафранський. – Режим доступу: <http://www.economists.pro/osnovni-svitovi-riziki-2014-roku/>.

О. А. Бажінова, асистент

МЕХАНІЗМИ КОМУНІКАЦІЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Світовий досвід показує, що стабільність і розвиток держави, яка спирається на засади демократії, неможливі без організації дієвого діалогу між державними органами й організаціями громадянського суспільства та окремими громадянами. Саме участь громадян в управлінських проектах на всіх рівнях (від місцевого до загальнодержавного) і на всіх етапах (від підготовки рішень до їх виконання) дозволяє підвищити ефективність здійснення владних функцій у цілому.

В умовах сучасної демократії конструктивна співпраця суспільства та влади дозволяє мобілізувати соціальні ресурси для розв'язання суспільно значущих проблем у загальнодержавному масштабі.

Нині співпраця держави та громадськості перестала бути виключно завданням національного рівня. До цього процесу активно долучаються й міжнародні організації, що не тільки сприяє посиленню соціального діалогу

в окремих державах, а й дає змогу розбудувати стабільні відносини між державами на єдиних ціннісних засадах: захисту прав людини, верховенства права та демократії. У свою чергу, це зумовлює активізацію діалогу влади та громадських організацій, підвищує його якість, ефективність взаємодії сторін, результативність співпраці та характер досягнутих домовленостей, що сприяє зміцненню потенціалу консенсусної демократії і солідарних засад соціального розвитку.

Термін «комунікація» у державному управлінні визначається як рух інформації, інструмент діалогу між учасниками управлінського процесу, складова процесу взаємодії влади і громадянського суспільства.

Комунікація передбачає не менше двох суб'єктів, які постійно або тимчасово взаємодіють. Взаємодія влади з цільовими аудиторіями — це безперервний обмін соціальною інформацією, який здійснюється завдяки наявності комунікативного ланцюга.

На сьогодні у вітчизняній науці існує певна проблема, яка полягає у тому, що громадська думка недостатньо врахована і недостатньо вивчається органами публічної влади.

Український дослідник І. Василенко виокремлює комунікації, які включені в процес прийняття рішення. До них він відносить такі: спільне обговорення, виявлення спільності в процесі мислення при обговоренні, що і є етапом збирання інформації. Останній ґрунтується на статистичних матеріалах, анкетуванні, результатах інтерв'ю, допомозі соціальних проектних груп, результатах нарад, спостережень [2]. Він вважає, що для ефективного процесу ухвалення рішення необхідно використовувати прикладні методики конфліктології, правила раціональної дискусії [2]. До таких дискусій він пропонує залучати також зацікавлені соціальні групи [2].

Аналізуючи стан правового врегулювання налагодження комунікації між органами державної влади і громадськістю, можна дійти висновку, що сучасний стан комунікації не повною мірою відповідає рівню розвитку українського суспільства та світовим тенденціям.

Як зазначає український вчений О. Радченко, «механізму» як такому мають бути обов'язково притаманні такі ознаки: він є продуктом організованої діяльності; має мету або функцію; містить послідовність дій, певний вид руху; передбачає переважно однобічний вплив з чітко визначеним вектором впливу; має суб'єкт і об'єкт; характеризується жорстким взаємозв'язком, усталеністю процесу, правил взаємодії; його функціонування в ідеалі спрямоване на автоматизм; його побудова має структурно-функціональний характер; він містить ознаки відкритої або закритої системи [1, с. 64–65].

Вітчизняна наука під механізмом державного управління розуміє «способи розв'язання суперечностей явища чи процесу в державному управлінні, послідовну реалізацію дій, які базуються на основоположних принципах,

цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних форм і методів управління. За формою подання «механізми державного управління» — це схематичне відображення статично-динамічного (структурно-функціонального) змісту процесу управління як взаємодії суб'єкта й об'єкта, єдності діяльності і відносин, функціонування певної системи чи підсистеми. Механізми державного управління відображають явища, дії, заходи, результатом яких є узгодження інтересів, визначення цілей, розробка рішень та їх реалізація за допомогою ресурсів держави (влада, апарат, засоби та методи управління)» [2].

Аналіз викладених у науковій літературі положень дає можливість визначити, що комунікативну діяльність можна розглядати і як внутрішню складову державно-управлінського процесу, і як зовнішню й внутрішню спрямовані зв'язки з громадськістю і персоналом, що вимагає своїх правил та механізмів застосування.

Таким чином, можна стверджувати, що до комунікативної діяльності органів державної влади належать три блоки завдань:

- забезпечення інформаційного обслуговування органів державної влади й органів місцевого самоврядування;
- налагодження комунікації з «внутрішніми клієнтами» — державними службовцями та посадовцями місцевого самоврядування;
- забезпечення комунікативної взаємодії із «зовнішніми клієнтами» — громадянами (населенням й інституціональними структурами громадянського суспільства).

Усе це дозволяє сформулювати основні механізми взаємодії органів державної влади та громадськості, до яких можна віднести такі: інформування громадськості (одностороння взаємодія), інтерактивна взаємодія (двостороння взаємодія), зворотна взаємодія. Також було б цілком доречним, якщо до основних механізмів комунікації можна було б віднести чотири основні блоки: правовий, ресурсний, інформаційний та організаційний (зокрема, цілі управління, елементи об'єкта, методи впливу — принципи).

Таким чином можна констатувати, що в літературі з державного управління існують різні підходи до визначення і класифікації механізмів державного управління. Залежно від сфери управління механізми державного управління матимуть специфічні особливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Радченко О. В. Категорія «механізм» в системі державного управління / О. В. Радченко // Держава та регіони : наук.-вироб. журн. – Запоріжжя, 2009. – № 3. – С. 64–69.

2. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. – К., 2011. – Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. кол.: Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. – 2011. – 692 с.

М. О. Сльникова, аспірантка

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІДЕЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Права людини — одна із споконвічних проблем людства. Нею цікавилися протягом багатьох тисячоліть, її розглядали різні вчені з боку політики, філософії, права, релігії та етики. Сучасний перелік прав — результат тривалого становлення, зафіксований у багатьох міжнародно-правових актах і конституціях правових держав. Сучасні еталони і стандарти у сфері прав людини, перш ніж стати нормою демократичного суспільства, розвивалися протягом декількох століть.

Ідея прав людини зародилась у V–IV ст. до н. е. у давніх полісах (Афіни, Рим). Первіснообщинний лад характеризувався наявністю так званих «моно-норм» — правил, сформованих на засадах звички, що обумовлені доцільністю певної поведінки, яка є корисною для окремої особистості лише у тих межах, у яких вона корисна для роду, племені. Ці норми ніколи не давали переваг одному члену роду над іншим, тобто закріплювали умовну «первісну рівність», але сутність цієї рівності полягала у відсутності свободи, оскільки людина цілком поглиналася суспільством, життєдіяльність індивіда досить жорстко регламентувалася.

У Стародавньому світі в епоху зародження державності і політико-правових ідей уся культура і життя людей були просякнуті міфологією, поширилися релігійно-міфологічні погляди «маат», «рта», «ріта», «дао», «діке» та ін., у яких йшлося про природньо-божжі порядки, правду і справедливість. Наприклад, у єгиптян ідеалом справедливості, правосуддя, свободи та недоторканності людини була богиня Маат. Отже, тільки те, що відповідало тодішнім поглядам на справедливість, сприймалося як право.

Уявлення стародавніх греків про людину, її місце в суспільстві та державі сформувалися крізь призму політико-правових відносин, що склалися в середині грецького полісу. Державне управління в місті-державі так само, як і політичні ідеали його громадян, суттєво відрізнялися від тих, які існують сьогодні. Так, аналізуючи особливості демократичного режиму Стародавньої Греції, сучасний дослідник не знайде такого важливого для будь-якої демократичної держави інституту, як права людини. Громадяни наділені правами,